

Vodič kroz europsku građansku inicijativu

SUDJELUJTE U OBLIKOVANJU EUROPSKE UNIJE

Europska komisija
Glavno tajništvo
B-1049 Bruxelles
Rukopis dovršen u svibnju 2024.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije

Print: ISBN 978-92-68-16242-2 doi:10.2792/515920 KA-09-24-332-HR-C
Web: ISBN 978-92-68-16225-5 doi:10.2792/676879 KA-09-24-332-HR-N

© Europska unija, 2024.
Umnožavanje je dopušteno.

UVOD

Europska građanska inicijativa omogućuje svim građanima Europske unije da se uključe u oblikovanje politika EU-a i da njegovim institucijama istaknu pitanja koja su im najvažnija. Na taj način građani iz različitih zemalja, na koje se propisi EU-a primjenjuju, mogu pokrenuti političke rasprave i istaknuti zajedničke ciljeve za koje se zalažu.

U europskim građanskim inicijativama možete sudjelovati na dva načina – potpisivanjem postojećih građanskih inicijativa koje podupirete, za što je potrebno samo nekoliko minuta, ili pokretanjem nove građanske inicijative zajedno s drugim građanima EU-a. Ako pokrenete građansku inicijativu i prikupite dovoljno potpisa, moći ćete od Europske komisije zatražiti da predloži nove propise u područjima u kojima ima ovlasti za djelovanje.

Instrument europske građanske inicijative pokrenut je 2012. i uspješne inicijative već su polučile konkretne rezultate, uključujući zakonodavne prijedloge Europske komisije i niz nezakonodavnih mjera na temelju određenih inicijativa. Kako bi taj postupak za organizatore i potpisnike inicijativa bio još dostupniji i jednostavniji, od početka 2020. primjenjuju se revidirana pravila.

Europska građanska inicijativa omogućuje vam da iznesete svoje ideje i pomognete nam u izgradnji bolje Europe.

SADRŽAJ

- UKRATKO O EUROPSKOJ GRAĐANSKOJ INICIJATIVI 5
- KAKO PODUPRIJETI EUROPSKU GRAĐANSKU INICIJATIVU? 7
- KAKO ORGANIZIRATI EUROPSKU GRAĐANSKU INICIJATIVU? 9
- JE LI EUROPSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA DOSAD POLUČILA IKAKVE REZULTATE? 13

UKRATKO O EUROPSKOJ GRAĐANSKOJ INICIJATIVI

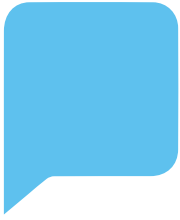
Što je europska građanska inicijativa?

Europska građanska inicijativa jedinstven je instrument – zahvaljujući njoj od Europske komisije možete zatražiti da predloži nove propise i tako sudjelovati u oblikovanju EU-a. Nakon što se za određenu inicijativu prikupi milijun provjerenih potpisa, Komisija odlučuje što će poduzeti.

Europska građanska inicijativa uređena je Uredbom (EU) 2019/788.

Na koja se područja mogu odnositi europske građanske inicijative?

Građanske inicijative mogu se odnositi na bilo koje područje u kojem Komisija ima ovlasti za predlaganje propisa, kao što su okoliš, zaštita potrošača, poljoprivreda, ribarstvo, energetika, promet, trgovina itd.

Tko može organizirati europsku građansku inicijativu?

Inicijativu može pokrenuti skupina od najmanje sedam građana EU-a, odnosno državljana država članica EU-a, koji žive u sedam država članica EU-a i dovoljno su stari da imaju pravo glasovanja na europskim izborima. U većini država članica građani EU-a pravo glasa stječu s 18 godina, ali u nekim zemljama na europskim izborima možete glasovati već sa 16 ili 17 godina (¹).

Tih sedam građana EU-a može u jednoj od država članica osnovati pravnu osobu za vođenje inicijative.

Postojećim organizacijama nije dopušteno vođenje građanskih inicijativa, ali one smiju promicati ili podupirati inicijative ako to čine otvoreno i transparentno.

¹ Detaljne informacije dostupne su ovdje: https://citizens-initiative.europa.eu/data-requirements_hr

Tko može potpisati europsku građansku inicijativu?

Svaku građansku inicijativu potpisati mogu svi građani EU-a koji su dovoljno stari da imaju pravo glasovanja (²) na europskim izborima (vidjeti pojašnjenje u prethodnom odgovoru), neovisno o tome gdje žive.

Komisija države članice EU-a potiče da minimalnu dob za podupiranje inicijativa spuste na 16 godina s ciljem da se mladi aktivnije uključe u demokratske procese EU-a. Više informacija o tome možete pronaći na našim internetskim stranicama.

² Ne morate biti registrirani u registru birača, samo morate imati pravo glasa.

KAKO PODUPRIJETI EUROPSKU GRAĐANSKU INICIJATIVU?

Inicijative možete poduprijeti putem interneta ili u papirnatom obliku

Sve tekuće građanske inicijative navedene su na [internetskim stranicama europske građanske inicijative](#). Svaku inicijativu možete poduprijeti samo jedanput.

Organizatori mogu odabrati hoće li potpise prikupljati putem interneta ili u papirnatom obliku. Da biste podržali određenu inicijativu, morate navesti sljedeće podatke:

- zemlju državljanstva
- puno ime i prezime te, ovisno o zemlji, datum rođenja i punu adresu ili osobni identifikacijski broj / broj osobne identifikacijske isprave te vrstu broja/isprave.

Ako inicijativu potpisujete putem interneta i ako je vaša zemlja to omogućila, možete upotrijebiti e-identifikaciju (eID).

Ako inicijativu potpisujete u papirnatom obliku, morate navesti i datum te potpisati izjavu i predati je organizatorima.

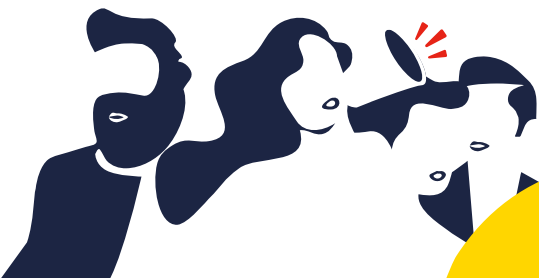
Za prikupljanje potpisa putem interneta koristi se sustav internetskog prikupljanja, kojim upravlja Komisija. U tom sustavu primjenjuju se najviši standardi sigurnosti i zaštite podataka. Komisija jamči zaštitu osobnih podataka u skladu s Općom uredbom EU-a o zaštiti podataka.

Što se događa s vašim podacima i kako su zaštićeni?

Ako podržite inicijativu, a nakon što se za nju prikupi više od milijun potpisa, vaša izjava o potpori poslat će se tijelu u vašoj zemlji državljanstva koje nadzire provjeru izjava. Organizatori inicijative, Komisija i nacionalna tijela obvezni su štiti vaše podatke i ne smiju objaviti popis potpisnika. Nacionalna tijela moraju uništiti sve izjave o potpori najkasnije tri mjeseca nakon završetka postupka provjere.

Podaci potpisnika inicijativa koje ne dosegnu pragove i ne podnesu se na provjeru brišu se nakon završetka razdoblja prikupljanja u skladu s ograničenjima pohrane podataka utvrđenima u Uredbi o europskoj građanskoj inicijativi.

Prije potpisivanja izjave o potpori pročitajte izjavu o zaštiti osobnih podataka u papirnatom obliku ili na internetu kako biste točno znali kako će se vaši podaci obrađivati i kako možete ostvariti svoja prava.

KAKO ORGANIZIRATI EUROPSKU GRAĐANSKU INICIJATIVU?

Prvi korak: PRIPREMA

Prvo se zapitajte je li europska građanska inicijativa najbolji način za promicanje vaše ideje.

Svakom građanskom inicijativom mora se zatražiti da Komisija predloži nove propise o određenom [pitanju koje je u okviru njezinih ovlasti](#) ⁽³⁾.

Ako se vaša ideja ne odnosi na takva pitanja, institucijama EU-a možete se obratiti na neki drugi način. Više informacija o tome možete pronaći na [internetskoj stranici Komisije](#) ⁽⁴⁾.

Prije pokretanja inicijative sastavite skupinu organizatora od najmanje sedam građana EU-a koji su dovoljno stari da imaju pravo glasovanja na europskim izborima i žive u najmanje

³ Dodatne informacije o ovlastima Komisije dostupne su na sljedećoj stranici: https://citizens-initiative.europa.eu/faq-eu-competences-and-commission-powers_hr.

⁴ O drugim mogućnostima za obraćanje institucijama EU-u ili uključivanje u njihov rad možete saznati na sljedećoj stranici: https://commission.europa.eu/about-european-commission/get-involved_hr.

sedam država članica EU-a. Članovi skupine ne moraju biti državljani sedam različitih država članica EU-a.

Pri podnošenju zahtjeva za registraciju građanske inicijative navedite tko su članovi skupine te odaberite predstavnika i zamjenika predstavnika, koji će zastupati skupinu i djelovati u njezino ime. Ako se inicijativa registrira, na internetskim stranicama europske građanske inicijative bit će objavljena imena svih članova te e-adrese predstavnika i zamjenika predstavnika.

Osim toga, možete osnovati pravnu osobu za vođenje inicijative.

Ako vam je potrebna inspiracija ili pomoć u pripremi inicijative, posjetite [Forum europske građanske inicijative](#) ⁽⁵⁾. Na njemu možete konzultirati informativne materijale, dobiti savjete od stručnjaka te pronaći istomišljenike.

⁵ Posjetite sljedeću stranicu: https://citizens-initiative-forum.europa.eu_hr

Drugi korak: REGISTRACIJA INICIJATIVE

Kad pripremite inicijativu, otvorite račun za organizatore na internetskim stranicama europske građanske inicijative i zatražite od Komisije da je registrira. Pri podnošenju zahtjeva za registraciju morate navesti ili dostaviti sljedeće:

- naziv inicijative (najviše 100 znakova)
- opis ciljeva inicijative (najviše 1100 znakova) – možete dodati i prilog o predmetu, ciljevima i kontekstu inicijative (najviše 5000 znakova)
- odredbe Ugovorâ EU-a koje smatrate relevantnima za predloženu mjeru ⁽⁶⁾
- osobne podatke i dokumente sedam organizatora (puno ime i prezime, poštanska adresa, državljanstvo i datum rođenja), među kojima treba posebno istaknuti tko su predstavnik i zamjenik predstavnika te navesti njihove e-adrese i brojeve telefona
- imena drugih članova skupine organizatora

⁶ Više informacija o Ugovorima EU-a dostupno je na sljedećoj stranici: https://citizens-initiative.europa.eu/faq-eu-competences-and-commission-powers_hr.

- potvrde o zemlji državljanstva i zemlji boravišta za sve članove skupine organizatora
- prema potrebi, dokumente kojima se dokazuje da je osnovana pravna osoba za vođenje inicijative te da predstavnik može djelovati u njezino ime
- sve izvore financiranja i potpore za vašu inicijativu koji su poznati u trenutku registracije.

Možete priložiti i dokument s dodatnim informacijama te nacrt pravnog akta.

Inicijativa se ne registrira automatski. Komisija će provjeriti vaš prijedlog, a posebno sljedeće:

- da je vaša skupina organizatora u skladu s pravilima (za svakog člana morate dostaviti potvrdu o zemlji državljanstva i zemlji boravišta)
- da se inicijativa odnosi na pitanje za koje Komisija ima ovlasti da podnese prijedlog pravnog akta
- da inicijativa nije uvredljiva, neozbiljna ili šikanirajuća te da nije u suprotnosti s vrijednostima EU-a opisanima u Ugovorima EU-a ⁽⁷⁾ ni s pravima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima.

⁷ Članak 2. Ugovora o Europskoj uniji: „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

Komisija ima dva mjeseca da registriira predloženu inicijativu. Ako vaš prijedlog nije u potpunosti obuhvaćen ovlastima Komisije, dobit ćete dodatna dva mjeseca da ga revidirate i ponovno podnesete, a nakon toga Komisija može registrirati vašu inicijativu (u potpunosti ili djelomično) ili odbiti registraciju.

Nakon registracije inicijative Komisija o tome službeno obavještuje predstavnika i zamjenika predstavnika skupine organizatora te inicijativu objavljuje na internetskim stranicama europske građanske inicijative.

Komisija inicijativu besplatno prevodi na sve službene jezike EU-a. Prijevodi će vam pomoći u kampanji za prikupljanje potpisa u svim državama članicama EU-a.

Treći korak: PRIKUPLJANJE IZJAVA O POTPORI

Inicijativu mora poduprijeti barem milijun građana EU-a, a u barem sedam država članica broj potpisnika mora dosegnuti utvrđeni prag. Potpisnici moraju popuniti obrazac izjave o potpori.

Datum početka prikupljanja izjava o potpori možete odabrati sami, ali on mora biti najkasnije šest mjeseci od datuma registracije inicijative. Izjave o potpori možete prikupljati najviše 12 mjeseci.

Ako se odlučite za prikupljanje izjava u papirnatom obliku, s računa za organizatore moći ćete preuzeti gotove obrasce na svim službenim jezicima EU-a.

Ako se odlučite za prikupljanje izjava putem interneta, koristit ćete Komisijin besplatni sustav internetskog prikupljanja. Taj je sustav spreman za upotrebu i omogućuje vam da određene postavke prilagodite vlastitim potrebama.

Nastojte prikupiti što više izjava o potpori jer se može dogoditi da neke budu poništene tijekom postupka provjere, npr. ako ista osoba potpiše više izjava o potpori.

Zaštita podataka

Tijekom cijelog postupka morate poštovati propise o zaštiti podataka. Više informacija o tome potražite u uputama za organizatore na internetskim stranicama europske građanske inicijative.

Najmanji potrebni broj potpisnika po zemlji

Izjave o potpori ne morate prikupljati u svim državama članicama EU-a, ali u barem sedam država članica morate prikupiti najmanji potrebni broj potpisa. [Prag](#) za svaku državu članicu možete pronaći na internetskim stranicama europske građanske inicijative ⁽⁸⁾.

U milijun izjava o potpori koje treba prikupiti ubrajaju se i izjave prikupljene u zemljama u kojima nije dosegnut prag.

Četvrti korak: PROVJERA IZJAVA O POTPORI

Ako do kraja razdoblja prikupljanja prikupite barem milijun izjava o potpori, u zemljama u kojima dosegnete prag morate od nadležnih nacionalnih tijela zatražiti da potvrde broj valjanih izjava o potpori za svoju zemlju.

Izjave o potpori na provjeru morate dostaviti u roku od tri mjeseca od kraja razdoblja prikupljanja.

⁸ https://citizens-initiative.europa.eu/thresholds_hr

Izjave o potpori prikupljene putem Komisijina sustava internetskog prikupljanja Komisija će proslijediti nacionalnim tijelima kad to zatražite.

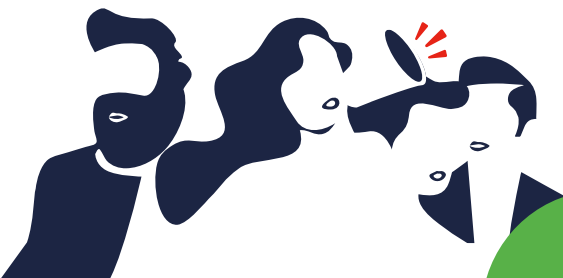
Izjave o potpori prikupljene u papirnatom obliku nacionalnim tijelima možete dostaviti putem besplatnog sustava Komisije za sigurnu razmjenu datoteka.

Nacionalna tijela imaju tri mjeseca da potvrde broj valjanih izjava o potpori. Na kraju će vam izdati potvrdu u kojoj će navesti ukupni broj potvrđenih potpisa.

Peti korak: PODNOŠENJE INICIJATIVE

Ako uspješno prikupite najmanji potrebni broj izjava o potpori, svoju inicijativu i potvrde nacionalnih tijela morate podnijeti Komisiji u roku od tri mjeseca nakon završetka provjere.

Šesti korak: ODGOVOR

Komisija ima šest mjeseci da ispita vašu inicijativu i odgovori vam. U roku od mjesec dana od datuma podnošenja inicijative

Komisija će se sastati s vama, a u roku od tri mjeseca organizirat će se javno saslušanje u Europskom parlamentu. Tako ćete dobiti dvije prilike da predstavite svoju inicijativu i detaljno objasnite što želite postići. Može se dogoditi i da Europski parlament održi raspravu o vašoj inicijativi na plenarnoj sjednici i donese rezoluciju.

Nakon što ispita inicijativu, Komisija će sastaviti službeni odgovor, u kojemu će navesti i obrazložiti mjere koje namjerava poduzeti te će odrediti vremenski rok za poduzimanje tih mjera. Komisija može odlučiti da neće poduzeti nikakve mjere. Komisija će taj odgovor službeno donijeti i objaviti ga na svim službenim jezicima EU-a.

Ako Komisija na temelju građanske inicijative bude razmatrala predlaganje određenog propisa, poduzet će potrebne korake za sastavljanje prijedloga, primjerice [javna savjetovanja](#) i [procjene učinka](#).

Nakon što Komisija donese prijedlog, on se podnosi Europskom parlamentu i Vijeću, koji ga moraju usvojiti da bi postao važeći [pravni akt](#) ⁽⁹⁾. U nekim slučajevima prijedlog se podnosi samo Vijeću.

JE LI EUROPSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA DOSAD POLUČILA IKAKVE REZULTATE?

Zahvaljujući inicijativama za koje je dosad uspješno prikupljen potrebni broj potpisa doneseni su novi propisi te su ostvareni drugi značajni rezultati. Na primjer:

Kao odgovor na [inicijativu Pravo na vodu](#) Komisija se obvezala da će pojačati rad na potpunoj provedbi propisa EU-a o vodi te je donijela prijedlog o izmjeni Direktive EU-a o vodi za piće, kojime se države članice EU-a obvezuju da Europljanima, uključujući ranjive društvene skupine, zajamče pristup sigurnoj vodi za piće. Ta je direktiva stupila na snagu u siječnju 2021., a države članice bile su je dužne prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do siječnja 2023.

⁹ Vidjeti: <https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/legislative-procedures.html>.

Na temelju [inicijative Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida](#) Komisija je 2017. predložila Uredbu o transparentnosti i održivosti procjene rizika EU-a u prehrambenom lancu. Njome se poboljšava transparentnost znanstvenih studija koje se koriste pri odobravanju tvari koje mogu završiti u hrani, kao što su aditivi ili pesticidi. Ta uredba primjenjuje se od ožujka 2021.

Cilj [inicijative Stop rezanju peraja – stop trgovini](#) bio je zabrana uvoza, izvoza i provoza odrezanih peraja morskih pasa. Komisija se u srpnju 2023. obvezala da će provesti procjenu učinka takve zabrane. Početkom 2024. objavila je upitnik za dionike i javno savjetovanje. Na temelju rezultata tih aktivnosti Komisija će razmotriti daljnje korake, a usporedno će raditi na optimalnoj provedbi postojećih pravila o zaštiti morskih pasa i komunicirat će s međunarodnim partnerima u cilju smanjenja konzumacije peraja morskih pasa u svijetu.

Potaknuta [inicijativom Spasite kozmetiku proizvedenu bez okrutnosti – obvežite se na Europu u kojoj nema ispitivanja na životinjama](#), Komisija se obvezala da će pokrenuti niz mjera za ubrzanje smanjenja ispitivanja na životinjama u istraživanjima, obrazovanju i osposobljavanju te da će raditi na planu za pronalaženje alternativa za ispitivanja na životinjama u procjenama kemijske sigurnosti. Organizatori te inicijative aktivno sudjeluju u postupku savjetovanja i prisustvovali su radionici o tom planu u prosincu 2023.

Europske građanske inicijative omogućuju vam da utječete na politike Europske unije i život njezinih građana. Pokrećite ili podržavajte inicijative i tako potaknite promjene.

Preuzmite inicijativu!

SAZNAJTE VIŠE

Internetske stranice europske građanske inicijative

https://citizens-initiative.europa.eu/_hr

Na tim internetskim stranicama možete pronaći:

- informacije o svim građanskim inicijativama, razvrstanim prema statusu, uključujući odgovore Komisije
- detaljne informacije o pravilima za europske građanske inicijative te upute i najčešća pitanja
- popis relevantnih tijela i kontaktnih točaka u svim državama članicama EU-a
- za organizatore inicijativa, mjesto za pristup računu za organizatore putem kojega možete podnijeti zahtjev za registraciju i voditi inicijativu nakon što je Komisija registrira
- promotivne materijale, uključujući edukativne materijale za srednje škole pod nazivom „Demokracija EU-a na djelu – Iznesite svoje mišljenje s pomoću europske građanske inicijative“
- informacije o ambasadorima europske građanske inicijative i nacionalnim kontaktnim točkama te najnovije vijesti o europskoj građanskoj inicijativi.

Forum europske građanske inicijative

https://citizens-initiative-forum.europa.eu/_hr

Možete pronaći praktične savjete za upravljanje europskom građanskom inicijativom, zatražiti stručne savjete i pomoć, saznati više o iskustvima s drugim inicijativama i pronaći istomišljenike koji će se pridružiti vašoj skupini organizatora.

Bilten

[Preplatite se na bilten](#) europske građanske inicijative da biste bili u toku s najnovijim informacijama.

Europe Direct

Telefon: 00 800 6 7 8 9 10 11 (*)

E-pošta ili razmjena poruka: https://european-union.europa.eu/contact-eu_hr

Možete se obratiti i centru službe Europe Direct u svojoj zemlji. Lokacije centara možete pronaći na sljedećoj stranici:

https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hr?topics=1040

(*) Većina je poziva besplatna, ali neki operateri, telefonske govornice ili hoteli mogu naplatiti poziv.

Važna napomena

U ovoj publikaciji navedene su opće informacije o pravilima i uvjetima povezanim s europskim građanskim inicijativama. Njezin sadržaj nije pravno obvezujući niti je predviđeno da bude sveobuhvatan.

Detaljna pravila o europskim građanskim inicijativama utvrđena su u Uredbi (EU) 2019/788:

<https://europa.eu/vwkwTn>

**Europska
građanska
inicijativa**

KA-09-24-332-HR-N

PREUZMITE INICIJATIVU!

**EUROPSKA GRAĐANSKA
INICIJATIVA
Sudjelujte u oblikovanju
Europske unije**

Ured za publikacije
Europske unije

ISBN 978-92-68-16225-5
doi:10.2792/676879